

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B**

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2003/59/EB

2003 m. liepos 15 d.

dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičianti Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 76/914/EEB

(OL L 226, 10.9.2003, p. 4)

iš dalies keičiama:

Oficialusis leidinys

		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	Tarybos direktyva 2004/66/EB, 2004 m. balandžio 26 d.	L 168	35	1.5.2004
► <u>M2</u>	Tarybos Direktyva 2006/103/EB 2006 m. lapkričio 20 d.	L 363	344	20.12.2006

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2003/59/
EB**

2003 m. liepos 15 d.

dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičianti Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 76/914/EEB

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač jos 71 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

pasitarę su Regionų komitetu,

laikydamosi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Reglamento (EEB) Nr. 3820/85 ⁽⁴⁾ 5 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nustatoma, kad krovinius arba keleivius keliais vežantys tam tikri vairuotojai, atsižvelgiant į vairuotojų amžių, naudojamos transporto priemonės kategoriją ir nuvažiuotina atstumą, privalo turėti profesinės kompetencijos pažymėjimą, išduodamą pagal Bendrijos taisykles dėl tam tikrų kelių transporto priemonių vairuotojų minimalaus mokymo lygio. Tas minimalus lygis nustatomas Direktyva 76/914/EEB ⁽⁵⁾.
- (2) Atsižvelgiant į tai, kad Reglamento (EEB) Nr. 3820/85 nuostatos taikomos labai mažam procentiniam vairuotojų dydžiui ir kad privalomo vairuotojų mokymo dabar reikalauja tik keletas valstybių narių, didesnė Bendrijos teritorijoje šiuo metu transporto priemonės vairuojančių vairuotojų dalis savo profesines pareigas atlieka turėdami tik vairuotojo pažymėjimą.
- (3) Siekiant, kad vairuotojai galėtų laikytis naujų reikalavimų, kurie nustatomi plečiantis kelių transporto rinkai, Bendrijos taisyklės turėtų būti taikomos visiems vairuotojams, nepaisant, ar jie transporto priemonės vairuoja kaip savarankiškai dirbantys asmenys arba pastovų atlyginimą gaunantys darbuotojai, ar vykdo veiklą savo lėšomis arba samdos pagrindais ar už atlygį.
- (4) Nustatant naujas Bendrijos taisykles siekiama užtikrinti, kad įvertinus jo arba jos kvalifikaciją, vairuotojas atitiktų privalomus reikalavimus, suteikiančius galimybę vairuoti transporto priemones ir užsiimti šia veikla.

⁽¹⁾ OL C 154 E, 2001 5 29, p. 258 ir OL C 20 E, 2003 1 28, p. 263.

⁽²⁾ OL C 260, 2001 9 17, p. 90.

⁽³⁾ 2002 m. sausio 17 d. Europos Parlamento (OL C 271 E, 2002 11 7, p. 381) nuomonė, 2002 m. gruodžio 5 d. Tarybos bendra pozicija (OL C 32 E, 2003 2 11, p. 9) ir 2003 m. balandžio 8 d. Europos Parlamento sprendimas (Oficialiajame leidinyje dar nepaskelbtas). 2003 m. birželio 13 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3820/85 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo (OL L 370, 1985 12 31, p. 1).

⁽⁵⁾ 1976 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyva 76/914/EEB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių vairuotojų minimalaus mokymo lygio (OL L 357, 1976 12 29, p. 36).

▼B

- (5) Pirmiausia įpareigojimu turėti pradinę kvalifikaciją ir kelti kvalifikaciją siekiama gerinti kelių eismo saugumą ir vairuotojo saugą, įskaitant veiksmų, kurių vairuotojas imasi stovint transporto priemonėi, metu. Be to, moderniškas vairuotojo profesijos pobūdis turėtų skatinti jaunų žmonių susidomėjimą šia profesija ir padėtų samdyti naujus vairuotojus, jeigu jų trūktų.
- (6) Siekiant, kad nebūtų iškraipomos konkurencijos sąlygos, ši direktyva turėtų būti taikoma transporto priemonių vairavimui, kuriuo užsiima ir valstybių narių, ir trečiųjų šalių piliečiai, kuriuos yra įdarbinusios arba naudoja valstybėje narėje įsisteigusios įmonės.
- (7) Siekiant, kad būtų galima nustatyti, ar vairuotojas (-a) laikosi savo išpareigojimų, valstybės narės vairuotojui (-ai) turėtų išduoti profesinės kompetencijos pažymėjimą, toliau — PKP, patvirtinantį jo arba jos pradinę kvalifikaciją arba kvalifikacijos kėlimą.
- (8) Atsižvelgiant į tam tikrų valstybių narių dabar naudojamų sistemų skirtumus, valstybės narės turėtų galėti pasirinkti iš kelių galimybių tam, kad būtų lengviau įgyvendinti pradinės kvalifikacijos nuostatas.
- (9) Siekiant, kad būtų išlaikoma įgyta vairuotojo kvalifikacija, dirbantys vairuotojai turėtų būti įpareigojami iš naujo kelti kvalifikaciją, kad įgytų jų profesijai svarbių įgūdžių.
- (10) Minimalūs pradinei kvalifikacijai ir kvalifikacijos kėlimui taikomi reikalavimai - tai saugos taisyklės, kurių privaloma laikytis važiuojant ir stovint transporto priemonėi. Plėtojant atsargųį važiavimą - numatant pavojų, būnant nuolaidžiam kitiems kelių eismo dalyviams - kuris glaudžiai susijęs su racionalių degalų naudojimu, būtų padaryta teigiama įtaka visuomenei ir pačiam kelių transporto sektoriui.
- (11) Ši direktyva neturėtų turėti įtakos vairuotojo, kuris transporto priemonėms vairuoti būtina vairuotojo pažymėjimą buvo įsigijęs anksčiau nei buvo nustatyta data įsigyti atitinkamą pradinę kvalifikaciją arba kvalifikacijos kėlimą patvirtinantį PKP, teisėms.
- (12) Tik valstybių narių kompetentingų institucijų patvirtinti mokymo centrai turėtų teisę organizuoti mokymo kursus, kuriais suteikiama pradinė kvalifikacija ir keliama kvalifikacija. Siekiant, kad būtų užtikrinama tų patvirtintų centrų kokybė, kompetentingos institucijos turėtų parengti suderintus jų patvirtinimo kriterijus, įskaitant pripažinto aukšto profesionalumo lygio kriterijus.
- (13) Ne tik valstybių narių kompetentingos institucijos, bet taip pat visos jų paskirtos įstaigos turėtų būti atsakingos už su pradine kvalifikacija ir kvalifikacijos kėlimu susijusių numatytų egzaminų organizavimą. Atsižvelgiant į tai, kad ši direktyva yra labai svarbi užtikrinant kelių eismo saugą ir vienodas konkurencijos sąlygas, valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų prižiūrėti tuos egzaminus.
- (14) Valstybės narės turėtų nustatyti, kad pirmas kvalifikacijos kėlimo etapas, po kurio turėtų būti išduodamas atitinkamas PKP, turi būti užbaigiamas per penkerius metus nuo pradinę kvalifikaciją patvirtinančio PKP išdavimo dienos arba nuo laiko, kuris tam tikriems vairuotojams buvo nustatytas pareikšti teisę į anksčiau įgytas teises, galiojimo pabaigos. Turėtų taip pat būti įmanoma tuos nustatytus periodus sutrumpinti arba pratęsti. Vairuotojas, po pirmo kvalifikacijos kėlimo, kvalifikaciją turėtų kelti kas penkerius metus.
- (15) Siekiant, kad vairuotoją, valstybės narės pilietį, būtų galima patvirtinti turint vieną iš šia direktyva numatytų PKP ir palengvinti abipusį įvairių PKP pripažinimą, arba prie vairuotojo pažymėjimo arba prie naujos kvalifikacinės vairuotojo kortelės, kurią abipusiai turi pripažinti valstybės narės bei kurios suderintas

▼B

pavyzdys nustatomas šia direktyva, valstybės narės turėtų patvirtinti šiam tikslui nustatytą suderintą Bendrijos kodą bei jo galiojimo pabaigos datą. Ši kortelė atsižvelgiant į teisių, kurias ji suteikia, svarbą kelių eismo saugumui ir konkurencijos sąlygų vienodumui, turėtų atitikti tuos pačius saugos reikalavimus kaip vairuotojo pažymėjimas. Valstybėms narėms suteikiama galimybė prie naujų kortelių tvirtinti Bendrijos kodą turėtų leisti joms nustatyti vairuotojo pažymėjimų galiojimo laiką, nesutampantį su kvalifikacijos kėlimo galiojimo laiko pabaiga, atsižvelgiant į tai, kad Direktyva 91/439/EEB ⁽¹⁾ numato, jog kiekviena valstybė narė turi išlaikyti teisę, remdamasi nacionaliniais kriterijais, nustatyti savo išduodamų vairuotojų pažymėjimų galiojimo trukmę.

- (16) Direktyvos 91/439/EEB I ir Ia priedai iš dalies turėtų būti pakeičiami taip, kad tuose prieduose nustatytas suderintų kodų ir pakočių sąrašas būtų papildytas nauju Bendrijos kodu, nustatančiu datą, iki kurios vairuotojas atitinka profesinių įgūdžių reikalavimus, jei tai yra pradinė kvalifikacija arba kvalifikacijos kėlimas.
- (17) Turėtų būti nustatomos specialios sertifikavimo nuostatos vairuotojams, kuriems taikoma ši direktyva ir kurie yra trečiųjų šalių piliečiai.
- (18) Komisija turėtų kontroliuoti šios direktyvos įgyvendinimą, ypač atsižvelgdama į savo nustatytas skirtingas pradinės kvalifikacijos suteikimo sistemas, ir turėtų pateikti ataskaitą dėl to Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.
- (19) Ši direktyva taikoma dideliame vairuotojų skaičiui, todėl pradinės kvalifikacijos suteikimo nuostatos turėtų būti taikomos dviem etapais, atsižvelgiant į tai, ar jos susijusios su keleivių vežimu ar su krovinių vežimu. Laipsniškas šios direktyvos taikymas, susijęs su pradinės kvalifikacijos suteikimu krovinius ir keleivius vežančių transporto priemonių vairuotojams, turėtų taip pat užtikrinti, kad kvalifikacijos kėlimą taip pat būtų galima organizuoti etapais.
- (20) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinų priemonių turėtų būti imamasi pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾.
- (21) Siekiant, kad būtų atsižvelgiama į tai, jog pradinės kvalifikacijos suteikimo nuostatomis taikomos dvi skirtingos datos, turėtų būti panaikinamos atitinkamos Reglamento (EEB) Nr. 3820/85 ir Direktyvos 76/914/EEB nuostatos.
- (22) Tačiau tikslinga, siekiant, kad būtų laikomasi Bendrijos teisės principų, jog transporto priemonių, naudojamų vežimui, kuris laikomas turinčiu nedidelės įtakos kelių eismo saugumui, arba jeigu šios direktyvos reikalavimai būtų pernelyg didelė ekonominė ar socialinė našta, vairuotojai turėtų būti atleisti nuo šios direktyvos taikymo.
- (23) Siūlomų veiksmų tikslo, t. y. visoje Bendrijoje taikomo pradinės kvalifikacijos suteikimo ir kvalifikacijos kėlimo standarto parengimo, valstybės narės negali pasiekti veiksmingai ir dėl to kad, atsižvelgiant į siūlomų veiksmų apimtį bei padarinius, to tikslo geriau siekti Bendrijos lygiu, todėl Bendrija gali imtis priemonių taikydama Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidarumo principą. Laikantis tame straipsnyje nustatomo proporcingumo principo ši direktyva netaikoma tiems dalykams, kurie nebūti minėtam tikslui pasiekti,

⁽¹⁾ 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 91/439/EEB dėl vairuotojų pažymėjimų (OL L 237, 1991 8 24, p. 1); direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2000/56/EB (OL L 237, 2000 9 21, p. 45).

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

▼B

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

*1 straipsnis***Taikymo sritis**

Ši direktyva taikoma transporto priemonių vairavimui, kurį atlieka:

- a) valstybių narių piliečiai ir
- b) trečiųjų šalių piliečiai, kuriuos samdo arba naudoja valstybėje narėje įsisteigusi įmonė;

toliau — vairuotojai, kurie dalyvauja vežant kelių transportu Bendrijoje, viešai prieinamais keliais, naudodami:

- transporto priemones, kurioms vairuoti būtina turėti Direktyvoje 91/439/EEB apibrėžtą C1, C1 + E, C ar C + E kategorijos vairuotojo pažymėjimą arba tokį vairuotojo pažymėjimą, kuris pripažįstamas lygiaverčiu,
- transporto priemones, kurioms vairuoti būtina turėti Direktyvoje 91/439/EEB apibrėžtą D1, D1 + E, D ar D + E kategorijos vairuotojo pažymėjimą arba tokį vairuotojo pažymėjimą, kuris pripažįstamas lygiaverčiu.

*2 straipsnis***Išimtys**

Ši direktyva netaikoma:

- a) transporto priemonių, kurių didžiausias leistinas greitis neviršija 45 km/h;
- b) ginkluotųjų pajėgų, civilinės gynybos, priešgaisrinės tarnybos ir už viešosios tvarkos palaikymą atsakingų pajėgų naudojamų arba kontroliuojamų transporto priemonių;
- c) transporto priemonių, su kuriomis atliekami techninio tobulinimo, remonto arba techninės priežiūros bandymai kelyje, arba naujų ar suremontuotų transporto priemonių, kurios dar nepradėtos eksploatuoti;
- d) transporto priemonių, kurios naudojamos paskelbus nepaprastą padėtį arba skiriamos gelbėjimo darbams;
- e) transporto priemonių, kurios naudojamos organizuojant vairavimo kursus visiems asmenims, pageidaujantiems įsigyti vairuotojo pažymėjimą ar PKP, kaip nustatyta 6 straipsnyje ir 8 straipsnio 1 dalyje;
- f) transporto priemonių, kuriomis vykdomas nekomercinis keleivių arba krovinių vežimas, ir asmeniniams reikalams naudojamų transporto priemonių;
- g) transporto priemonių, vežančių medžiagas arba įrangą, kurias vairuotojas naudos atlikdamas savo darbą, jeigu toks transporto priemonės vairavimas nėra pagrindinė vairuotojo veikla, vairuotojams.

*3 straipsnis***Kvalifikacijos ir mokymas**

1. 1 straipsnyje apibrėžtam transporto priemonių vairavimui taikomas privalomos pradinės kvalifikacijos ir privalomo kvalifikacijos kėlimo reikalavimas. Šiam tikslui valstybės narės numato:

- a) pradinės kvalifikacijos suteikimo sistemą,

Valstybės narės renkasi iš šių dviejų galimybių:

▼B

- i) galimybė, apimanti kurso lankymą ir egzaminą

Pagal I priedo 2 skirsnio 2.1 punktą pradinės kvalifikacijos šio tipo suteikimas apima privalomą nustatytos trukmės kursų lankymą. Išklauius kursą laikomas egzaminas. Jeigu egzamino rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, kvalifikacija patvirtinama išduodamu 6 straipsnio 1 dalies a punkte numatomu PKP;

- ii) galimybė apimanti egzaminų laikymą

Pagal I priedo 2 skirsnio 2.2 punktą pradinės kvalifikacijos šio tipo suteikimas neapima privalomo kursų lankymo, tačiau būtina laikyti teorinį ir praktinį egzaminus. Jeigu egzaminų rezultatai atitinka nustatytus reikalavimus, kvalifikacija patvirtinama išduodamu 6 straipsnio 1 dalies b punkte numatomu PKP.

Tačiau, valstybė narė savo teritorijoje vairuotojui (-ai) gali leisti vairuoti transporto priemonę prieš jam išsilyjant PKP, jeigu jis arba ji lanko nacionalinius profesinio mokymo kursus, trunkančius mažiausiai šešis mėnesius, bet ne ilgiau nei trejus metus. Jeigu lankomi tie profesinio mokymo kursai, i ir ii punktuose nurodytus egzaminus galima laikyti keliais etapais;

- b) kvalifikacijos kėlimo sistema

Pagal I priedo 4 skirsnį, jeigu pasirenkamas kvalifikacijos kėlimas, privaloma lankyti kursus. Užbaigus kvalifikacijos kėlimą, išduodamas 8 straipsnio 1 dalyje numatomas PKP.

2. Valstybės narės taip pat gali numatyti sistemą, leidžiančią pagreintu būdu įsigyti pradinę kvalifikaciją, kad transporto priemonę vairuotojas galėtų vairuoti 5 straipsnio 2 dalies a pastraipos ii punkte bei šio straipsnio b punkte ir 5 straipsnio 3 dalies a pastraipos i punkte ir šio straipsnio b punkte numatytais atvejais.

Pagal I priedo 3 skirsnį, jeigu siekiama greičiau įsigyti pradinę kvalifikaciją, privaloma lankyti kursus. Išklauius kursą laikomas egzaminas. Jeigu egzamino rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, kvalifikacija patvirtinama išduodamu 6 straipsnio 2 dalyje numatomu PKP.

3. Valstybės narės gali atleisti vairuotojus, kurie įsigijo Direktyvoje 96/26/EB⁽¹⁾ numatytą profesinės kompetencijos pažymėjimą, nuo 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose ir 2 dalyje nurodytų egzaminų, apimančių dalykus, kurie įtraukti į toje direktyvoje numatomą egzaminą, laikymą ir, tam tikrais atvejais, nuo juos atitinkančių kursų dalies lankymo.

4 straipsnis

Įgytos teisės

Šiems vairuotojams netaikomas reikalavimas įsigyti pradinę kvalifikaciją:

- a) ne vėliau nei po dviejų metų nuo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinės teisės aktus galutinės datos išduotą DI, DI + E, D ar D + E kategorijos pažymėjimą arba lygiaverčiu pripažintą pažymėjimą turintiems vairuotojams;
- b) ne vėliau nei po trijų metų šios direktyvos perkėlimo į nacionalinės teisės aktus galutinės datos išduotą CI, CI + E, C ar C + E katego-

⁽¹⁾ 1996 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 96/26/EB dėl leidimo verstis krovinių ir keleivių vežėjo kelių transportu verslu ir diplomų, pažymėjimų bei kitų oficialių profesinę kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų tarpusavio pripažinimo, skirto palengvinti šioms vežėjams naudojimąsi įsisteigimo laisve nacionalinio ir tarptautinio vežimo srityje (OL L 124, 1996 5 23, p. 1); direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 98/76/EB (OL L 277, 1998 10 14, p. 17).

▼B

rijos pažymėjimą arba lygiaverčiu pripažintą pažymėjimą turintiems vairuotojams.

*5 straipsnis***Pradinė kvalifikacija**

1. Prieš įgyjant pradinę kvalifikaciją, nereikalaujama įsigyti vairuotojo pažymėjimo.

2. Kroviniams vežti skirtas transporto priemones vairuotojai gali vairuoti:

a) sulaukę 18 metų amžiaus:

- i) vairuotojo pažymėjime nurodytos C ir C + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 1 dalyje numatytą PKP;
- ii) vairuotojo pažymėjime nurodytos C1 ir C1 + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 2 dalyje numatytą PKP;

b) sulaukę 21 metų amžiaus, vairuotojo pažymėjime nurodytos C ir C + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 2 dalyje numatytą PKP;

3. Keleiviams vežti skirtas transporto priemones vairuotojai gali vairuoti:

a) sulaukę 21 metų amžiaus:

- i) vairuotojo pažymėjime nurodytos D ir D + E kategorijos transporto priemonę, kuria keleiviai vežami teikiant reguliarias paslaugas, jeigu maršrutas ne ilgesnis nei 50 km, ir vairuotojo pažymėjime nurodytos D1 ir D1 + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 2 dalyje numatytą PKP.

Visos valstybės narės vairuotojams gali leisti vienos iš pirmiau minėtų kategorijų transporto priemones savo teritorijoje vairuoti nuo 18 metų amžiaus, jeigu jie turi 6 straipsnio 1 dalyje numatytą PKP;

- ii) vairuotojo pažymėjime nurodytos D ir D + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 1 dalyje numatytą PKP.

Visos valstybės narės vairuotojams gali leisti vienos iš pirmiau minėtų kategorijų transporto priemones savo teritorijoje vairuoti nuo 20 metų amžiaus, jeigu jie turi 6 straipsnio 1 dalyje numatytą PKP. Amžių galima sumažinti iki 18 metų, jeigu vairuotojas tas transporto priemones vairuoja be keleivių;

b) nuo 23 metų amžiaus, vairuotojo pažymėjime nurodytos D ir D + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 2 dalyje numatytą PKP.

4. Nepažeidžiant šio straipsnio 2 dalyje nustatomų amžiaus apribojimų, vairuotojams, užsiimantiems krovinių vežimu ir turintiems PKP, 6 straipsnyje numatomą vienai iš šio straipsnio 2 dalyje nurodomų transporto priemonių kategorijų, netaikomas reikalavimas turėti tokį PKP toje dalyje nurodomai bet kokios kitos kategorijos transporto priemonei.

Šios nuostatos tomis pačiomis sąlygomis taikomos vairuotojams, kurie užsiima keleivių vežimu šio straipsnio 3 dalyje nurodomų kategorijų transporto priemonėmis.

5. Nereikalaujama, kad krovinių vežimu užsiimantys vairuotojai, kurie plečia arba modifikuoja savo veiklą, jog galėtų vežti keleivius arba priešingai, ir kurie turi 6 straipsnyje numatytą PKP, pakartotinai išklaustyti bendrąsias pradinės kvalifikacijos kurso dalis, tačiau jie privalo išklausti jų naujai kvalifikacijai būdingas kurso dalis.

▼B*6 straipsnis***Pradinę kvalifikaciją patvirtinantis PKP**

1. Pradinę kvalifikaciją patvirtinantis PKP
 - a) išklauius kursą ir išlaikius egzaminą išduodamas PKP

Pagal 3 straipsnio 1 dalies a pastraipos i punktą valstybės narės reikalauja, kad apmokomi vairuotojai kursus lankytų pagal I priedo 5 skirsnį kompetentingų institucijų patvirtintame mokymo centre (toliau - patvirtintas mokymo centras). Tuose kursuose dėstomi I priedo 1 skirsnyje nurodomi dalykai. Išklauius šį kursą laikomas I priedo 2 skirsnio 2.1 poskirsnyje numatomas egzaminas, kurio rezultatas turi atitikti nustatytus reikalavimus. Tą egzaminą, kuriuo būtų patikrinama, ar apmokamas vairuotojas visus pirmiau minėtus dalykus išmano I priedo 1 skirsnyje nustatomu lygiu, organizuoja valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskirta įstaiga. Minėtosios institucijos arba įstaigos prižiūri egzaminą ir, jeigu jo rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, vairuotojams išduoda pradinę kvalifikaciją patvirtinantį PKP.

- b) išlaikius egzaminus išduodamas PKP

Pagal 3 straipsnio 1 dalies a pastraipos ii punktą valstybės narės reikalauja, kad apmokami vairuotojai laikytų I priedo 2 skirsnio 2.2 poskirsnyje nurodomus teorinius ir praktinius egzaminus. Tuos egzaminus, kuriais būtų patikrinama, ar apmokamas vairuotojas pirmiau minėtus dalykus išmano I priedo 1 skirsnyje nustatomu lygiu, organizuoja valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskirta įstaiga. Minėtosios institucijos arba įstaigos prižiūri egzaminą ir, jeigu jo rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, vairuotojams išduoda pradinę kvalifikaciją patvirtinantį PKP.

2. Pagreitintu būdu įsigytą pradinę kvalifikaciją patvirtinantis PKP

Pagal 3 straipsnio 2 dalį valstybės narės reikalauja, kad apmokami vairuotojai lankytų kursus patvirtintame mokymo centre. Šiuose kursuose dėstomi visi I priedo 1 skirsnyje nurodyti dalykai.

Užbaigus šį mokymą, laikomas I priedo 3 skirsnyje numatomas egzaminas. Tą egzaminą, kuriuo būtų patikrinama, ar apmokami vairuotojas pirmiau minėtus dalykus išmano I priedo 1 skirsnyje nustatomu lygiu, organizuoja valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskirta įstaiga. Minėtosios institucijos arba įstaigos prižiūri egzaminą ir, jeigu jo rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, vairuotojams išduoda pradinę kvalifikaciją patvirtinantį PKP.

*7 straipsnis***Kvalifikacijos kėlimas**

Kvalifikacijos kėlimas — tai mokymas, leidžiantis 6 straipsnyje nurodytiems PKP turėtojams ir 4 straipsnyje nurodytiems vairuotojams atnaujinti jų darbui svarbias žinias, ypatingą dėmesį skiriant kelių eismo saugumui ir degalų naudojimo racionalizavimui.

Šį mokymą organizuoja patvirtintas mokymo centras, atsižvelgiant į I priedo 5 skirsnį. Jeigu vairuotojas pereina į kitą įstaigą, atsižvelgiama į jo jau išklauius kursą.

Kvalifikacijos kėlimu siekiama pagilinti I priedo 1 skirsnyje nurodomų dalykų išmanymą ir pakartoti juos.

8 straipsnis

Kvalifikacijos kėlimą patvirtinantis PKP

1. Vairuotojui išklauius 7 straipsnyje nurodytą kvalifikacijos kėlimo kursą, valstybės narės kompetentingos institucijos arba patvirtintas mokymo centras išduoda jam ar jai PKP, patvirtinantį, kad vairuotojas arba vairuotoja išklauė kvalifikacijos kėlimo kursą.
2. Šie vairuotojai turi išklauiyti pirmą kvalifikacijos kėlimo kursą:
 - a) 6 straipsnyje nurodyto PKP turėtojai - per penkerius metus nuo to PKP išdavimo;
 - b) 4 straipsnyje nurodyti vairuotojai - per penkerius metus nuo 14 straipsnio 2 dalyje nurodytų atitinkamų datų, atsižvelgiant į valstybių narių nustatomą tvarkaraštį.

Valstybės narės šio straipsnio a ir b punktuose nurodomus laikotarpius gali sutrumpinti arba pratęsti, inter alia, kad jie sutaptų su vairuotojo pažymėjimo galiojimo pabaigos data, arba siekiant, jog būtų užtikrinamas laipsniškas kvalifikacijos kėlimo įdiegimas. Tačiau negalima nustatyti trumpesnio nei trys arba ilgesnio nei septyneri metai laikotarpio.

3. Vairuotojas, išklauėš šio straipsnio 2 dalyje nurodytą pirmą kvalifikacijos kėlimo kursą, iki kvalifikacijos kėlimą patvirtinančio PKP galiojimo pabaigos kvalifikacijos kėlimo kursą išklauo kas penkerius metus.
4. 6 straipsnyje nurodyto PKP arba šio straipsnio 1 dalyje nurodyto PKP turėtojai ir 4 straipsnyje nurodyti vairuotojai, kurie nustojo verstis savo profesija ir kurie neatitinka šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių reikalavimų, prieš pradėdami vėl verstis savo profesija privalo išklauiyti kvalifikacijos kėlimo kursą.
5. Vairuotojams, kurie krovinius arba keleivius imasi vežti kelių transportu ir kurie yra išklauėš vienos iš 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatomų vairuotojo pažymėjime nurodomų transporto priemonės kategorijų kvalifikacijos kėlimo kursus, netaikomas įpareigojimas išklauiyti kito papildomo kvalifikacijos kėlimo kurso, skirto kitai tose dalyse nurodytai transporto priemonės kategorijai.

9 straipsnis

Mokymo vieta

1 straipsnio a punkte nurodyti vairuotojai 5 straipsnyje nurodytą pradinę kvalifikaciją įgyja valstybėje narėje, kurioje jie nuolatos gyvena kaip apibrėžta Reglamento (EEB) Nr. 3821/85 ⁽¹⁾ 14 straipsnyje.

1 straipsnio b punkte nurodyti vairuotojai tą kvalifikaciją turi įsigyti valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigusi įmonė, arba jiems leidimą dirbti išdavusioje valstybėje narėje.

1 straipsnio a ir b punkte nurodyti vairuotojai 7 straipsnyje nurodytą kvalifikacijos kėlimo kursą turi išklauiyti valstybėje narėje, kurioje jie nuolatos gyvena, arba valstybėje narėje, kurioje dirba.

⁽¹⁾ 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų registravimo įrangos (OL L 370, 1985 12 3, p. 8); reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1360/2002 (OL L 207, 2002 8 5, p. 1).

10 straipsnis

Bendrijos kodas

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į 6 straipsnyje nurodytą PKP ir 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą PKP bei 5 straipsnio 2 ir 3 dalių ir 8 straipsnio nuostatas, šio straipsnio 2 dalyje numatytą Bendrijos kodą įrašo šalia atitinkamų pažymėjimo kategorijų:

- vairuotojo pažymėjime arba
- pagal II priede pateiktą pavyzdį parengtoje vairuotojo kvalifikacinėje kortelėje.

Valstybių narių išduotos vairuotojų kvalifikacinės kortelės turi būti abipusiai pripažįstamos. Išduodamos kortelę kompetentingos institucijos patikrina vairuotojo pažymėjimo, kurio numeris nurodomas kortelėje, galiojimą.

2. Direktyvos 91/439/EEB I ir Ia prieduose nustatomas suderintų Bendrijos kodų sąrašas papildomas šiuo Bendrijos kodu:

„95. Vairuotojas, turintis PKP, atitinkantį 3 straipsnyje nurodomą profesinės kompetencijos išpareigojimą iki... (pvz., 95.01.01.2012).“

3. a) 1 straipsnio b punkte nurodytas (-a) vairuotojas (-a), vairuojantis (-i) transporto priemonės, kuriomis keliais vežami kroviniai, įrodo, kad jis arba ji yra išgijęs (-usi) šia direktyva numatomą kvalifikaciją ir išklauses (-iusi) mokymo kursą, pateikdamas (-a) Reglamente (EB) Nr. 484/2002 ⁽¹⁾ numatytą vairuotojo liudijimą.

Be liudijimo, valstybė narė jam ar jai gali išduoti II priede numatytą vairuotojo kvalifikacinę kortelę, paženklinant atitinkamu Bendrijos kodu.

b) 1 straipsnio b dalyje nurodytas (-a) vairuotojas (-a), vairuojantis (-i) transporto priemonės, kuriomis keliais vežami keleiviai, įrodo, kad jis arba ji yra išgijęs (-usi) šia direktyva numatytą kvalifikaciją ir išklauses (-iusi) mokymo kursą, pateikdamas (-a):

- Bendrijos kodu paženklinant Bendrijos pavyzdžio vairuotojo pažymėjimą, jeigu jis arba ji turi tokį pažymėjimą arba
- atitinkamu Bendrijos kodu paženklinant II priede numatytą kvalifikacinę vairuotojo kortelę, arba
- nacionalinį liudijimą, kurio galiojimą jų teritorijoje abipusiai pripažįsta valstybės narės.

11 straipsnis

Derinimas su mokslo ir technikos pažanga

Privalomi pakeitimai, kad I ir II priedai būtų derinami su technikos pažanga, priimami 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

12 straipsnis

Komiteto darbo tvarka

1. Komisijai padeda komitetas.

⁽¹⁾ 2002 m. kovo 1 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 484/2002, iš dalies keičiantis Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 881/92 ir (EEB) Nr. 3118/93 dėl vairuotojo liudijimo nustatymo (OL L 76, 2002 3 19, p. 1).

▼B

2. Jeigu daroma nuoroda į šią pastraipą, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalimi nustatomas trijų mėnesių laikas.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

*13 straipsnis***Ataskaita**

Komisija iki 2011 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui pateikia ataskaitą, kurioje pateikia pradinį šios direktyvos įgyvendinimo įvertinimą, ypač 3 straipsnyje numatytų pradinės kvalifikacijos suteikimo įvairių sistemų lygiavertiškumo požiūriu ir įvertindama tų sistemų veiksmingumą suteikiant nustatytą kvalifikacijos lygį. Su ataskaita, jeigu reikia, pateikiami atitinkami pasiūlymai.

*14 straipsnis***Perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimas**

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2006 m. rugsėjo 10 d., įgyvendina šia direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės

2. Valstybės narės šias priemones taiko:

- nuo 2008 m. rugsėjo 10 d., jei tai yra pradinė kvalifikacija, reikalinga vairuoti vairuotojo pažymėjime nurodytų D1, D1 + E, D ir D + E kategorijų transporto priemonės,
- nuo 2009 m. rugsėjo 10 d., jei tai yra pradinė kvalifikacija, reikalinga vairuoti vairuotojo pažymėjime nurodytų C1, C1 + E, D ir C + E kategorijų transporto priemonės.

Valstybės narės nedelsdamos apie tai praneša Komisijai ir padeda vienos kitoms taikyti šias priemones.

*15 straipsnis***Panaikinimas**

1. Reglamento (EEB) Nr. 3820/85 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalis panaikinama nuo 2009 m. rugsėjo 10 d.;
- b) 2 ir 4 dalys panaikinamos nuo 2008 m. rugsėjo 10 d.

2. Direktyva 76/914/EEB panaikinama nuo 2009 m. rugsėjo 10 d.

3. Įstatymai ir kiti teisės aktai, priimti tam, kad būtų laikomasi Direktyvos 76/914/EEB, nustoja galioti:

- nuo 2008 m. rugsėjo 10 d. - transporto priemonių, kuriomis keleiviai vežami keliais, vairuotojams,
- nuo 2009 m. rugsėjo 10 d. - transporto priemonių, kuriomis kroviniai vežami keliais, vairuotojams.

▼B

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

17 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

I PRIEDAS

MINIMALŪS KVALIFIKACIJOS IR MOKYMO REIKALAVIMAI

1 skirsnis: Dalykų sąrašas

Žinios, į kurias valstybės narės turi atsižvelgti nustatydamos pradinę kvalifikaciją ir kvalifikacijos kėlimą, turi apimti bent šiame sąraše išvardytus dalykus. Apmokomi vairuotojai turi įgyti tokio lygio žinių ir praktinių įgūdžių, kurie būtini saugiai vairuoti pažymėjime nurodytos atitinkamos kategorijos transporto priemonės.

Minimalus žinių lygis negali būti žemesnis nei Sprendimo 85/368/EEB ⁽¹⁾ I priede nurodytos mokymo struktūros 2 lygis, t. y. privalomu mokymu, kuris papildomas profesiniu mokymu, pasiekiamas lygis.

1. *Racionaliojo važavimo aukštesniojo lygio mokymas, pagrįstas saugos taisyklėmis*

Visi pažymėjimai

1.1. Tikslas - išmanyti kinematinės grandinės charakteristikas, siekiant, kad ją būtų galima naudoti geriausiu įmanomu būdu:

susijusios su sukimo momentu, variklio galios ir specialios variklio naudojimo kreivės, sūkių skaitiklio optimalaus naudojimo sritis, pavarų dėžės perdavimo skaičiaus grafika.

1.2. Tikslas - išmanyti technines saugos valdiklių charakteristikas ir jų veikimą, siekiant, kad būtų galima valdyti transporto priemonę, sumažinti įprastą nusidėvėjimą ir užkirsti kelią veiklos sutrikimams:

vakuuminės dvikontūrės hidraulinės stabdžių sistemos grandinės specialios savybės, stabdžių ir lėtintuvo naudojimo apribojimai, kombinuotas stabdžio ir lėtintuvo naudojimas, geresnis greičio ir perdavimo skaičiaus išnaudojimas, transporto priemonės inercijos išnaudojimas, transporto priemonės greičio mažinimas ir jos stabdymas važiuojant nuokalne, veiksmai, kurių imamasi ištikus gedimui.

1.3. Tikslas - sugebėjimas sureguliuoti degalų naudojimą:

degalų naudojimo sureguliojimas taikant praktinę patirtį atsižvelgiant į 1.1 ir 1.2 punktus.

C, C + E, C1, C1 + E kategorijos pažymėjimai

1.4. Tikslas - sugebėjimas pakrauti transporto priemonę deramai laikantis saugos ir tinkamų transporto priemonės naudojimo taisyklių:

važiuojančias transporto priemones veikiančios jėgos, pavarų dėžės perdavimo skaičių naudojimas atsižvelgiant į transporto priemonės apkrovą ir kelio profilį, transporto priemonės arba transporto priemonių junginio naudingosios apkrovos apskaičiavimas, bendro tūrio apskaičiavimas, apkrovos pasiskirstymas, ašies per didelės apkrovos pasekmės, transporto priemonės stovumas ir sunkio centras, pakuotės ir padėklų tipai;

pagrindiniai krovinių, kuriuos būtina įtvirtinti, tipai, fiksavimo ir įtvirtinimo būdai, spaudžiamųjų juostų naudojimas, įtvirtinimo įtaisų patikrinimas, krovos įrangos naudojimas, dengimas brezentu ir jo nuėmimas.

D, D + E, D1, D1 + E kategorijos pažymėjimai

1.5. Tikslas - sugebėjimas užtikrinti keleivių patogumus ir saugą:

šoninių ir išilginių transporto priemonės svyravimų sureguliojimas, važiuojamosios dalies dalijimasis su kitais kelių eismo dalyviais, padėtis važiuojamojoje dalyje, tolydus stabdymas, iškyšų priežiūra, naudojimas specialiais infrastruktūros įrenginiais (plačiamai visuomenei prieinamomis vietomis, paskirtomis eismo juostomis), saugaus vairavimo derinimas su kitomis vairuotojo funkcijomis, bendravimas su keleiviais, tam tikrų keleivių grupių (neigaliųjų, vaikų) ypatybės.

1.6. Tikslas - sugebėjimas pakrauti transporto priemonę deramai laikantis saugos ir tinkamų transporto priemonės naudojimo taisyklių:

⁽¹⁾ 1985 m. liepos 16 d. Tarybos sprendimas 85/368/EEB dėl Europos bendrijos valstybių narių profesinio mokymo kvalifikacijų palyginamumo (OL L 199, 1985 7 31, p. 56).

▼B

važiuojančias transporto priemones veikiančios jėgos, pavarų dėžės perdavimo skaičių naudojimas atsižvelgiant į transporto priemonės apkrovą ir kelio profilį, transporto priemonės arba transporto priemonių junginio naudingosios apkrovos apskaičiavimas, apkrovos pasiskirstymas, ašies per didelės apkrovos pasekmės, transporto priemonės stovumas ir sunkio centras.

2. *Reglamentų taikymas*

Visi pažymėjimai

2.1. Tikslas - išmanyti su vežimu kelių transportu susijusią socialinę aplinką ir tą vežimą reglamentuojančias taisykles:

vežimo sektoriui būdingas ilgiausias darbo laikas; Reglamentų (EEB) Nr. 3820/85 ir (EEB) Nr. 3821/85 principai, taikymas ir poveikis; baudos už tai, kad nenaudojamas tachografas, jis naudojamas netinkamai ir už jo rodmenų klastojimą; su vežimu kelių transportu susijusios socialinės aplinkos išmanymas: vairuotojų teisės ir pareigos, susijusios su pradine kvalifikacija ir kvalifikacijos kėlimu.

C, C + E, C1, C1 + E kategorijų pažymėjimai

2.2. Tikslas - išmanyti krovinį vežimą nustatančius reglamentus:

leidimai atlikti vežimą, įprastais vežimo susitarimais nustatomi įpareigojimai, vežimo susitarimo sudarančių dokumentų rengimas, tarptautiniai vežimo leidimai, Konvencija dėl susitarimo dėl tarptautinio krovinį vežimo kelių transportu nustatomi įpareigojimai, tarptautinio vežimo važtaraščio parengimas, sienų kirtimas, krovinio ekspeditoriai, specialūs krovinius lydintys dokumentai.

D, D + E, D1, D1 + E kategorijų pažymėjimai

2.3. Tikslas - išmanyti keleivių vežimą nustatančius reglamentus:

specialių keleivių grupių vežimas, autobusuose naudojama saugos įranga, saugos diržai, transporto priemonės apkrova.

3. *Sveikatos, kelių eismo ir aplinkos sauga, paslaugos, logistika*

Visi pažymėjimai

3.1. Tikslas - supažindinti vairuotojus su rizika, kurią kelia kelių eismas, ir nelaimingais atsitikimais darbe:

nelaimingi atsitikimai darbe, kurie gali ištikti transporto sektoriuje, statistiniai kelių eismo nelaimių duomenys, į tuos nelaimingus atsitikimus pakliuvę sunkvežimiai/autobusai, žmonės, materialinės ir finansinės pasekmės.

3.2. Tikslas - sugebėjimas užkirsti kelią nusikalstamumui ir nelegalių migrantų gabenimui:

bendroji informacija, pasekmės vairuotojui, prevencinės priemonės, patikrinimų sąrašas, su transporto operatoriaus atsakomybe susiję teisės aktai.

3.3. Tikslas - sugebėjimas užkirsti kelią sveikatai kylančiai rizikai:

ergonomikos principai; riziką keliantys judesiai ir padėtytys, fizinis tinkamumas, pakrovimo ir iškrovimo pratimai, asmeninė apsauga.

3.4. Tikslas - nusimanyti apie fizinių ir psichinių gebėjimų svarbą:

sveiko ir subalansuoto maitinimosi principai, alkoholio, narkotikų arba bet kokios kitos medžiagos, galinčios turėti įtakos elgesiui, poveikis, nuovargio ir streso simptomai, priežastys ir poveikis, svarbiausia pagrindinio darbo/poilsio ciklo reikšmė.

3.5. Tikslas - sugebėjimas įvertinti avarinę situaciją:

elgesys susiklosčius avarinei situacijai: padėties įvertinimas, avarijos pasekmių išvengimas, pagalbos iškviatimas, pagalba nukentėjusiems ir pirmosios pagalbos suteikimas, veiksmai, kurių imamasi kilus gaisrui, sunkvežimio/autobuso keleivių evakavimas, visų keleivių saugos užtikrinimas, atsakas smurtiniams veiksmais, pagrindiniai avarijos ataskaitos rengimo principai.

3.6. Tikslas - sugebėjimas elgtis taip, kad būtų gerinama kompanijos reputacija:

vairuotojo elgesys ir kompanijos reputacija: vairuotojo teikiamų paslaugų standarto svarba kompanijai, vairuotojo vaidmuo, žmonės, su kuriais vairuo-

▼B

tojui tenka bendrauti, techninė transporto priemonės priežiūra, darbo organizavimas, komercinės ir finansinės ginčo pasekmės.

C, C + E, C1, C1 + E kategorijų pažymėjimai

- 3.7. Tikslas - išmanyti vežimo kelių transportu ekonominius klausimus ir rinkos organizavimą:

vežimas kelių transportu palyginti su kitomis vežimo rūšimis (konkurencija, krovinio siuntėjai), skirtingos vežimo kelių transportu veiklos (vežimas samdos pagrindais arba už atlygį, savo sąskaita, pagalbinės vežimo veiklos), pagrindinių tipų vežimo kompanijų ir pagalbinių vežimo veiklų organizavimas, skirtinga vežimo specializacija (automobilinėmis cisternomis, reguliuojamos temperatūros transporto priemonėmis ir t. t.), sektoriaus pokyčiai (numatytų paslaugų įvairinimas, vežimas geležinkelių/kelių transportu, subrangos sutarčių sudarymas ir t. t.).

D, D + E, D1, D1 + E kategorijų pažymėjimai

- 3.8. Tikslas - išmanyti keleivių vežimo kelių transportu ekonominius klausimus ir rinkos organizavimą:

keleivių vežimas kelių transportu palyginti su jų vežimu kitomis transporto rūšimis (geležinkeliu, privačiais automobiliais), skirtingos veiklos, kurias vykdančieji vežami kelių transportu, sienų kirtimas (tarptautinis vežimas), kompanijų, keleivius vežančių kelių transportu, pagrindinių tipų struktūra.

2 skirsnis: 3 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta privaloma pradinė kvalifikacija

2.1. Galimybė, apjungianti kurso lankymą ir egzaminą

Pradinė kvalifikacija turi apimti visų 1 skirsnyje išvardytų dalykų mokymą. Šio pradinės kvalifikacijos kurso trukmė turi būti 280 valandų.

Kiekvienas apmokamas vairuotojas turi individualiai vairuoti bent 20 valandų tam tikros kategorijos transporto priemonę, atitinkančią bent Direktyvoje 91/439/EEB nustatytus egzaminavimui naudojamos transporto priemonės reikalavimus.

Su apmokamu vairuotoju, kai jis individualiai vairuoja transporto priemonę, turi būti instruktorius, su kuriuo patvirtintas mokymo centras yra sudaręs darbo sutartį. Kiekvienas vairuotojas iš jam skiriamo 20 valandų vairavimo laiko ne ilgiau nei aštuonias valandas transporto priemonę gali vairuoti specialioje vietoje arba naudodamiesi treniruokliu, kad būtų galima įvertinti įgytą sugebėjimą važiuoti racionaliai laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės vairavimą skirtingomis kelio sąlygomis ir atsižvelgiant į jų pasikeitimą esant skirtingoms atmosferos sąlygoms ir važiuojant dieną arba naktį.

5 straipsnio 5 dalyje nurodytiems vairuotojams pradinės kvalifikacijos suteikimo kursas neturi būti trumpesnis nei 70 valandų, įskaitant penkias individualaus vairavimo valandas.

Mokymo pabaigoje valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskiriama įstaiga surengia vairuotojui rašytinį arba žodinį egzaminą. Į egzaminą turi būti įtraukiamas bent vienas klausimas iš kiekvieno tikslo, kuris nurodomas 1 skirsnyje pateikiamame dalykų sąrašė.

2.2. Galimybė, apimanti egzamino laikymą

Valstybių narių kompetentingos institucijos arba jų paskirtos įstaigos organizuoja pirmiau minėtus teorinius ir praktinius egzaminus, siekdamos, kad būtų patikrinama, ar 1 skirsnyje išvardytų dalykų ir tikslų apmokamo vairuotojo išmanymo lygis atitinka nustatytąjį pirmiau minėtame skirsnyje.

- a) Teorinis egzaminas sudaromas bent iš dviejų dalių:

- i) klausimų, įskaitant klausimus, į kuriuos atsakymus reikia pasirinkti iš kelių variantų, klausimų, į kurias pateikiamas tiesioginis atsakymas, arba abiejų variantų derinimas;

- ii) atvejo nagrinėjimas.

Teorinio egzamino trukmė turi būti ne trumpesnė nei keturios valandos.

- b) Praktinis egzaminas sudaromas iš dviejų dalių:

▼B

- i) vairavimo egzaminas, kuriuo įvertinamas racionaliojo vairavimo, atsižvelgiant į saugumo taisykles, išmokymo lygis. Egzaminas, jeigu įmanoma, organizuojamas ne gyvenamuosiuose rajonuose nutiestais keliais, greitkeluose ir magistralėse (arba panašiose vietose) ir visų rūšių gyvenamuosiuose rajonuose esančiais automobilių keliais, atitinkančiais skirtingų tipų sunkumus, kurių vairuotojui gali iškilti. Tikslinga, kad šis egzaminas būtų rengiamas skirtingų eismo srautų sąlygomis. Važiavimo keliais trukmė turi būti paskirstoma taip, kad kandidatą būtų galima įvertinti visomis eismo sąlygomis, kuriomis jam gali tekti važiuoti. Šio egzamino trukmė neturi būti trumpesnė nei 90 minučių;
- ii) bent iš 1.4, 1.5, 1.6, 3.2, 3.3 ir 3.5 punktų sudarytas praktinis egzaminas.

Šio egzamino trukmė neturi būti trumpesnė nei 30 minučių.

Praktiniam egzaminui naudojama transporto priemonė turi atitikti bent Direktyvoje 91/439/EEB nustatomus egzaminavimui naudojamos transporto priemonės reikalavimus.

Praktinį egzaminą galima papildyti trečiu egzaminu, kuris organizuojamas specialioje vietovėje arba naudojant treniruoklį, kad būtų galima įvertinti įgytą sugebėjimą važiuoti racionaliai laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės vairavimą skirtingomis kelio sąlygomis ir atsižvelgiant į jų pasikeitimą esant skirtingoms atmosferos sąlygoms ir važiuojant dieną arba naktį.

Šio pasirinktinio egzamino trukmė nenustatoma. Jeigu vairuotojas laikytų šį egzaminą, jo trukmė galima atimti iš šio skirsnio i papunktyje nurodomo važiavimo egzamino trukmės, tačiau negalima atimti daugiau nei 30 minučių.

5 straipsnio 5 dalyje nurodytiems vairuotojams teorinis egzaminas turi būti sudaromas tik iš 1 skirsnyje nurodytų dalykų, kurie svarbūs transporto priemonėms, kurioms nustatoma nauja pradinė kvalifikacija. Tačiau šie vairuotojai privalo laikyti visą praktinį egzaminą.

3 skirsnis: 3 straipsnio 2 dalyje numatoma pagreitinu būdu įsigyta pradinė kvalifikacija

Pagreintu būdu įsigyta pradinė kvalifikacija turi apimti visų 1 skirsnyje išvardytų dalykų mokymą. Jo trukmė turi būti 140 valandų.

Kiekvienas apmokomas vairuotojas turi individualiai vairuoti bent 10 valandų tam tikros kategorijos transporto priemonę, atitinkančią bent Direktyvoje 91/439/EEB nustatytus egzaminavimui naudojamos transporto priemonės reikalavimus.

Su apmokamu vairuotoju, kai jis individualiai vairuoja transporto priemonę, turi būti instruktorius, su kuriuo patvirtintas mokymo centras yra sudaręs darbo sutartį. Kiekvienas vairuotojas iš jam skiriamo 10 valandų vairavimo laiko ne ilgiau nei keturias valandas transporto priemonę gali vairuoti specialioje vietovėje arba naudodamiesi treniruokliu, kad būtų galima įvertinti įgytą sugebėjimą važiuoti racionaliai laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės vairavimą skirtingomis kelio sąlygomis ir atsižvelgiant į jų pasikeitimą esant skirtingoms atmosferos sąlygoms ir važiuojant dieną arba naktį.

5 straipsnio 5 dalyje nurodytiems vairuotojams pagreintu būdu įsigyjant pradinę kvalifikaciją mokymo kursas turi trukti 35 valandas, įskaitant dvi su puse individualaus vairavimo valandas.

Mokymo pabaigoje valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskiriama įstaiga surengia vairuotojui rašytinį arba žodinį egzaminą. Į egzaminą turi būti įtraukiamas bent vienas klausimas iš kiekvieno tikslo, kuris nurodomas 1 skirsnyje pateikiamame dalykų sąrašė.

4 skirsnis: 3 straipsnio 1 dalies b punkte numatomas privalomas kvalifikacijos kėlimas

Privalomus kvalifikacijos kėlimo kursus turi organizuoti patvirtintas mokymo centras. Jų trukmė turi būti 35 valandos kiekvienus penkerius metus, kiekvieno mokymo trukmė yra bent septynios valandos. Tuos kvalifikacijos kėlimo kursus iš dalies galima organizuoti naudojant treniruoklį.

▼B**5 skirsnis: Pradinės kvalifikacijos ir kvalifikacijos kėlimo patvirtinimas**

- 5.1. Mokymo centrus, organizuojančius pradinės kvalifikacijos ir kvalifikacijos kėlimo kursus, turi patvirtinti valstybių narių kompetentingos institucijos. Patvirtinimą galima suteikti tik gavus raštišką paraišką. Su paraiška pateikiami dokumentai, įskaitant:
 - 5.1.1. atitinkamą kvalifikacijos ir mokymo programą, kurioje nurodomi mokomi dalykai ir nustatomas siūlomas įgyvendinimo planas ir mokymo metodai;
 - 5.1.2. instruktorių kvalifikaciją ir veiklos sritis;
 - 5.1.3. informaciją apie pastatus, kuriuose organizuojami kursai, mokymo medžiagą, išteklius, kurie prieinami praktiniam darbui, ir naudojamą transporto priemonių parką;
 - 5.1.4. sąlygas, kurios nustatomos pageidaujantiems dalyvauti kursuose (dalyvių skaičius).
- 5.2. Kompetentinga institucija turi suteikti raštišką patvirtinimą atsižvelgdama į šias sąlygas:
 - 5.2.1. turi būti mokoma atsižvelgiant į dokumentus, kurie pateikiami su paraiška;
 - 5.2.2. kompetentingai institucijai turi būti suteikiama teisė siųsti įgaliotus asmenis, kurie padėtų organizuoti patvirtintų centrų kursus, ir turi būti suteikiama teisė kontroliuoti tuos centrus naudojamų išteklių ir tinkamo mokymo kursų ir egzaminų organizavimo požiūriu;
 - 5.2.3. patvirtinimą galima atšaukti arba sustabdyti jo galiojimą, jeigu nebesilaikoma patvirtinimo sąlygų.

Patvirtintas centras turi užtikrinti, kad instruktoriai deramai išmanytų naujausius reglamentus ir mokymo reikalavimus. Taikant specialią atrankos tvarką, instruktoriai turi pateikti sertifikatus, patvirtinančius, kad jie išmano dalyko medžiagą ir mokymo metodus. Vertinant praktinio mokymo įgūdžius, instruktoriai turi pateikti sertifikatus, patvirtinančius profesionalaus vairuotojo patirtį arba panašią vairavimo patirtį, pvz., krovinių transporto priemonių vairavimo instruktorių.

Mokymo programa turi atitikti patvirtinimą ir turi apimti 1 skirsnyje išvardytus dalykus.

▼ B*II PRIEDAS***SUSITARIMAI DĖL EUROPOS BENDRIJŲ VAIRUOTOJO
KVALIFIKACINĖS KORTELĖS PAVYZDŽIO**

1. **Kortelės fizinės charakteristikos turi atitikti ISO standartus 7810 ir 7816-1.**

Patikrinimo metodai, kuriais vertinamos kortelės fizinės charakteristikos ir kuriais siekiama užtikrinti, kad jos atitiktų tarptautinius standartus, turi atitikti ISO standartą 10373.

2. **Kartelė yra dvipusė:**

pirmoje pusėje pateikiama:

- a) užrašas „kvalifikacinė vairuotojo kortelė“, didžiosiomis raidėmis išspausdintas kortelę išduodančios valstybės narės oficialia kalba arba oficialiomis kalbomis;
- b) kortelę išduodančios valstybės narės pavadinimas (neprivaloma);
- c) ► **M1** kortelę išdavusios valstybės narės skiriamasis ženklas, atspausdintas negatyvu mėlynos spalvos stačiakampyje ir apsuptas 12 geltonų žvaigždžių; skiriamieji ženklai:

B: Belgija

▼ M2

BG: Bulgarija

▼ M1

CZ: Čekija

DK: Danija

D: Vokietija

EST: Estija

GR: Graikija

E: Ispanija

F: Prancūzija

IRL: Airija

I: Italija

CY: Kipras

LV: Latvija

LT: Lietuva

L: Liuksemburgas

H: Vengrija

M: Malta

NL: Nyderlandai

A: Austrija

PL: Lenkija

P: Portugalija

▼ M2

RO: Rumunija

▼ M1

SLO: Slovėnija

SK: Slovakija

FIN: Suomija

S: Švedija

UK: Jungtinė Karalystė ◀

▼ B

d) kortelei būdinga informacija, kuri sunumeruojama taip:

1. turėtojo pavardė;
 2. turėtojo vardas;
 3. turėtojo gimimo vieta ir data;
 4. a) išdavimo data;
 - b) galiojimo pabaigos data;
 5. c) išduodančios institucijos pavadinimas (galima spausdinti antroje pusėje);
 6. d) skirtingas palyginti su vairuotojo pažymėjimo numeris administravimo reikmėms (neprivaloma);
 7. a) vairuotojo pažymėjimo numeris;
 - b) serijos numeris;
 8. turėtojo fotografija;
 9. turėtojo parašas;
 10. nuolatinė turėtojo gyvenamoji vieta arba pašto adresas (neprivaloma);
 11. transporto priemonių, kurias vairuotojui leidžiama vairuoti atsižvelgiant į jo pradinę kvalifikaciją ir kvalifikacijos kėlimo reikalavimus, (sub)kategorijos;
- e) ► **M1** pavadinimas „Europos Bendrijų pavyzdys“ kortelę išdavusios valstybės narės kalba ar kalbomis bei pavadinimas „vairuotojo kvalifikacinė kortelė“ kitomis Bendrijos oficialiomis kalbomis, atspausdintas mėlyna spalva, kad sudarytų kortelės foną:

tarjeta de cualificaci3n del conductor

▼ M2

карта за квалификация на водача

▼ M1

Osvědčení profesní způsobilosti řidiče

chaufføruddannelsesbevis

Fahrerqualifizierungsnachweis

juhi ametipädevuse kaart

δελτίο επιμόρφωσης οδηγού

driver qualification card

carte de qualification de conducteur

carta c3ilnichta tiomána

carta di qualificazione del conducente

vadītāja kvalifikācijas apliecība

vairuotojo kvalifikacinė kortelė

gépjárművezetői képesítési igazolvány

karta ta' kwalifikazzjoni tas-sewwieq

kwalificatiekaart bestuurder

karta kwalifikacji kierowcy

carta de qualificação do motorista

▼ M2

Cartela de pregătire profesională a conducătorului auto

▼ M1

preukaz o kvalifikácii vodiča

kartica o usposobljenosti voznika

kuljettajan ammattipätevyyskortti

yrkeskompetensbevis för förare ◀

▼B

f) etalninės spalvos:

- mėlyna: *Pantone Reflex blue*,
- geltona: *Pantone yellow*;

antroje pusėje pateikia:

- a) 9. transporto priemonių, kurias vairuotojui leidžiama vairuoti atsižvelgiant į jo pradinę kvalifikaciją ir kvalifikacijos kėlimo reikalavimus, (sub)kategorijos;
10. šios direktyvos 10 straipsnyje numatomas Bendrijos kodas;
11. vieta, palikta tam, kad kortelę išduodanti valstybė narė galėtų įrašyti esminius administracinius arba su kelių eismo saugumu susijusius duomenis (neprivaloma). Jeigu duomenys susiję su šiame priede nustatoma antrašte, prieš tuos duomenis turi būti rašomas atitinkamas antraštės numeris;
- b) kortelės pirmoje ir antroje pusėse pateikiamų sunumeruotų antraščių paaikškinimas (bent 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b ir 10 antraščių).

▼M2

eigu valstybė narė šias antraštes pageidauja pateikti ne bulgarų, danų, olandų, anglų, suomių, prancūzų, vokiečių, graikų, italų, portugalų, rumunų, ispanų ir švedų kalbomis, o kita nacionaline kalba, ji parengia kortelės versiją dviem kalbomis, naudodama vieną iš pirmiau minėtų kalbų ir nepažeisdama kitų šio priedo nuostatų.

▼B

3. Saugumas, įskaitant duomenų apsaugą

Įvairiomis sudedamosiomis kortelės dalimis siekiama užtikrinti, kad ji nebūtų klastojama arba padirbinėjama ir kad būtų nustatomi visi bandymai tai padaryti.

Valstybė narė turi užtikrinti, kad kortelės saugumo lygis atitiktų bent vairuotojo pažymėjimo saugumo lygį.

4. Specialūs susitarimai

Valstybės narės, pasitarusios su Komisija ir nepažeisdamos kitų šio priedų nuostatų, gali pridėti spalvų arba ženklų, pvz., brūkšninį kodą, nacionalinius simbolius ir apsaugines priemones.

Atsižvelgiant į abipusį kortelių pripažinimą, brūkšniniu kodu galima nenurodyti jokios kitos informacijos, palyginti su įskaitomai jau pateiktąja kvalifikacinėje vairuotojo kortelėje arba kuri yra svarbi išduodant kortelę.

▼B

**EUROPOS BENDRIJŲ KVALIFIKACINĖS VAIRUOTOJO KORTELĖS
PAVYZDYS**

pirma pusė

	KVALIFIKACINĖ VAIRUOTOJO KORTELĖ (VALSTYBĖ NARĖ)	
	6. FOTOGRAFIJA	1. 2. 3. 4a. 4b. 4c. (4d.) 5a. 5b. 7. (8.)
9.		

antra pusė

11.	9.	10.
	C1	
1. Pavardė 2. Vardas 3. Gimimo vieta ir data 4a. Išdavimo data 4b. Administracinio galiojimo pabaigos data 4c. Išdavė 5a. Pažymėjimo Nr. 5b. Serijos Nr. 10. Bendrijos kodas	C	
	D1	
	D	
	C1E	
	CE	
	D1E	
	DE	